



Türk Dili ve Edebiyatı

BECERİ TEMELLİ

SORU BANKASI



Karekod
Çözümlü



Akıllı Tahta
Uygulamalı



9 786256 833661



Giriş
Yayınları

Yazarlar

Kübra YILDIZ

Ali DEMİR

Ebubekir ÇALIOVA

10. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Giriş Yayınlarına aittir.
Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik,
mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

1. Baskı: Markaj Yayınları

2. Baskı: Giriş Yayınları

SERTİFİKA NO.

40447

KAPAK TASARIMI

Giriş Yayınları Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Giriş Yayınları Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital

ANKARA



İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33

WhatsApp: 0505 099 24 84

www.girisyayinlari.com

girisyayinlari@gmail.com

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: GİRİŞ

- ▶ EDEBİYATIN TARİH VE DİN İLE İLİŞKİSİ..... 5
- ▶ TÜRK EDEBİYATININ TARİHİ DÖNEMLERİ..... 7
- ▶ TÜRKÇENİN TARİHİ GELİŞİMİ..... 9
- ▶ YAZIM KURALLARI..... 11
- ▶ NOKTALAMA İŞARETLERİ..... 13

2. ÜNİTE: HİKÂYE

- ▶ TÜRK EDEBİYATINDA HİKÂYE..... 15
- ▶ FİLMİSİLER (EYLEMSİLER)..... 18

3. ÜNİTE: ŞİİR

- ▶ İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK ŞİİRİ..... 20
- ▶ GEÇİŞ DÖNEMİ (11 - 12. YÜZYIL)
TÜRK EDEBİYATI..... 23
- ▶ HALK ŞİİRİ..... 26
- ▶ DİVAN ŞİİRİ..... 29
- ▶ İSİM TAMLAMASI..... 33

4. ÜNİTE: DESTAN / EFSANE

- ▶ TÜRK VE DÜNYA EDEBİYATINDA DESTAN..... 35
- ▶ TÜRK EDEBİYATINDA DESTAN..... 37
- ▶ TÜRK EDEBİYATINDA EFSANE..... 39
- ▶ SIFAT TAMLAMASI..... 41

5. ÜNİTE: ROMAN

- ▶ ROMAN - TÜRK EDEBİYATINDA ROMAN..... 43
- ▶ TÜRK EDEBİYATINDA ROMAN..... 45
- ▶ CÜMLE ÇEŞİTLERİ..... 49

6. ÜNİTE: TİYATRO

- ▶ GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU..... 51
- ▶ TÜRK EDEBİYATINDA GELENEKSEL
VE MODERN TİYATRO..... 53

7. ÜNİTE: ANI (HATIRA)

- ▶ ANI TÜRÜNÜN ÖZELLİKLERİ -
TÜRK EDEBİYATINDA ANI..... 55

8. ÜNİTE: HABER METNİ

- ▶ HABER METNİ..... 58

9. ÜNİTE: GEZİ YAZISI

- ▶ DİVAN EDEBİYATINDA GEZİ YAZISI -
CUMHURİYET DÖNEMİ GEZİ YAZISI..... 61

- ▶ CEVAP ANAHTARI..... 64

GİRİŞ YAYINLARI



1 Edebiyat tarihinin; medeniyet, düşünce ve kültür tarihi ile de yakından ilgisi vardır. Herhangi bir düşünüş biçiminin, inanışın veya toplum hayatında görülen bir yeniliğin edebiyatın malzemesi olmaması düşünülemez. Telgrafın toplum hayatına girmesiyle;

Telgrafın tellerine kuşlar mı konar?

İnsan sevdiğine yarım böyle mi yanar?

türküsu söylenmiştir. Aynı şekilde Osmanlı Devleti'nin son döneminde gündelik hayata dahil olan ve daha çok savaş yıllarında asker sevkiyatında yararlanan tren;

Kara tren koy da gel,

Askerini say da gel.

biçiminde türkülere konu olmuştur.

Bu parçada;

I. edebiyat - din,

II. edebiyat - teknoloji,

III. edebiyat - tarih

ilişkisinden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

2

- I. Dede Korkut Hikâyeleri Oğuz boylarının hayatını, savaşlarını ve bütün günlük yaşamını iletmekte; hikâyelerde iyilik, kötülük, öğüt, nasihat ve hayat görüşü gibi konuları içeren uyaklı ve sanatlı söyleyişler yer almaktadır.
- II. Osmancık, Osman Gazi'nin dedesinden aldığı öğütle başlar ve Osman Gazi'nin yaşamından, başından geçen olaylardan, tefurlarla yaşadığı sorunlardan bahseder.
- III. Suyu Arayan Adam adlı eserde; Rusya'daki Sovyet Devrimi'ne, Azerbaycan'daki sosyalist hareketlere, Asya'daki Galiyevçiliğe, Sovyetler'deki Lenin ve Stalin dönemleri arasındaki farka değinilmektedir.
- IV. Uygurlardan kalan öykülerde, Buda'nın başından geçen olaylar ve Buda'nın vaazları ön plana çıkmıştır.
- V. Battalname, 8. yüzyılda Emevi-Bizans savaşlarında ün kazanan Arap komutan Battal Gazi'nin efsanevi yaşamı ve kahramanlıklarını anlatan halk öyküsüdür.

Yukarıdaki cümlelerin hangisi edebiyatın din ile ilişkisini gösteren bir açıklama içermektedir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

3

I. METİN

ŞEHZADE MUSTAFÂ'YA MERSİYE

Meded meded bu cihânın yıkıldı bir yanı
Ecel celâlileri aldı Mustafâ Han'ı

Tahındı mihr-i cemâli bozuldu erkânı
Vebâle koydular âl ile Âl-i Osmân'ı

Geçerler idi geçende o merd-i meydânı
Felek o cânibe döndürdü şâh-ı devrânı

Yalancının kuru bühtânı buğz-ı pinhânı
Akıtdı yaşamızı yaktı nâr-ı hicrânı

Taşlıcalı Yahya

II. METİN

BURA HİROŞİMA'DIR

Sarı bir ışıkla
Yeşil bir ışıkla
Kara bir ışıkla sessiz
Uçtu gövdeleri 245 bin kişinin.

90 bin yapıdan 62 bini artık masal,
Ötesi bir baca, bir duvar, bir direk.
Yalnız beş yapı ayakta
Ta içi kavruldu 245 bin kişinin.

Bura Hiroşimadır, bu ilk atom bombasıdır,
Resmi çıktı
Kulelerin atlarını kamçılıyan arabacının, taşa toprağa,
Çınladı canı 245 bin kişinin.

Fazıl Hüsni Dağlarca

Bu edebi metinlerin ikisi de aşağıdaki bilim dallarından hangisi ile doğrudan ilişkilidir?

A) Coğrafya

B) Tarih

C) Felsefe

D) Din

E) Dil bilimi



1 İSLAMİYET'İN ETKİSİYLE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

I KAYNAKLARI

.....

.....

II İLK ÖRNEKLERİ (GEÇİŞ DÖNEMİ ESERLERİ)

◆ Kutadgu Bilig ◆ Atabetü'l-Hakâyık
◆ Dîvânu Lugâti't-Türk ◆ Divân-ı Hikmet

III SINIFLANDIRMASI

1. Divan Edebiyatı 2. Halk Edebiyatı

Bu şemada I numaralı kutucuğa aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Kur'an-ı Kerim ve hadisler
B) İran ve Arap Edebiyatı
C) Tefsir, akaid, fıkıh, kelam, siyer gibi bilim dalları
D) Tasavvuf
E) Gök Tanrı inancı ve şamanlar

2

İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Edebiyatı (Yazılı Dönem)	D Y
Kök Türk Yazıtları'nın en ünlüleri Bilge Kağan, Kül Tigin ve Vezir Tonyukuk adına dikilenlerdir.	
Uygurlar, Kök Türklerden sonra bengütaş geleneğini devam ettirmişlerdir.	
Kök Türk edebiyatında Maniheizmle ilgili eserler yazılmıştır ve bunların çoğu şiir türündedir.	
Uygurların Buda'nın hayatını, menkıbelerini anlatan düzyazı eserleri ve çeşitli din kitapları vardır.	

Tablodaki yargılardan doğru olanlara (D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

- A)

Y
D
Y
D

 B)

D
D
Y
D

 C)

D
D
D
Y

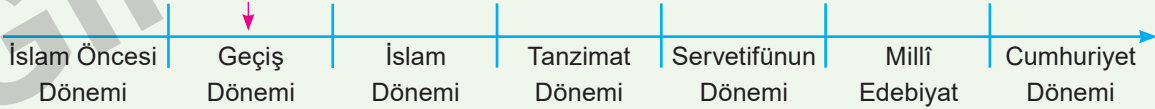
 D)

Y
D
D
Y

 E)

D
Y
Y
D

3 Aşağıda Türk edebiyatının dönemlerini gösteren bir kronoloji çizelgesi verilmiştir.



Bu kronoloji çizelgesinde ok işareti (↓) ile gösterilen yere aşağıdaki şiirlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Könglüm için örtledi
Bütmiş başıg kartadı
Keçmiş ödüg irtedi
Tün kün keçip irtelür
- B) Gök mavi mavi gülümsüyordu
Yeşil yeşil dallar arasından
Altın sesi birdenbire sordu
"Ne haber eski aşk yarasından?"
- C) Kan aglasın bu dide-i dür-bârım aglasın
Ansin benim o yâr-ı vefa-dârim aglasın
Çeşm ü dehân u ârız u ruhsârım aglasın
Başdan başa bu cism-i siyeh-kârım aglasın
- D) Bu Kün Togdı ilig tidim söz başı
Yörügin ayayın ay edgü kişi
Basa aydım emdi bu Ay Toldını
Aningdin yaruyur ıduk kut küni
- E) Sıdk ile terk edelim her emeli her hevesi,
Kıralım hâil ise azmimize ten kafesi;
İnledikçe eleminden vatanın her nefesi,
Gelin imdada diyor, bak budur Allah sesi!



1

Dede Korkut

Duha Koca oğlu Deli Dumrul, bir kuru çayın üstüne köprü diker, geçenden de geçmeyenden de akçe alır. Bunun sebebini de erliğinin, yiğitliğinin yayılması olarak açıklar. Köprü üstünde birinin ölmesi üzerine Deli Dumrul, bu yiğidin canını alan Azrail'in gelip kendisiyle savaşmasını ister. Bu başkaldırı üzerine Allah, Azrail'i Deli Dumrul'un canını alması için yollar. Deli Dumrul, Azrail'i görür ancak onu bir türlü yakalayamaz ve Allah'ın birliğine iman eder. Bir can getirmesi şartıyla canı bağışlanacak olur. Annesi de babası da can vermeyi kabul etmez. Artık öleceğine inanan Deli Dumrul, karısıyla helalleşmeye gider. Karısının kendisi için canını vermeyi istemesi üzerine Allah'a "Ya ikimizin canını da al ya da ikimizi de yaşat." der. Allah, ikisine de yüz kırkar yıl ömür verir. Annesi ve babasının da canını alır.

Yukarıdaki parçadan hareketle Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili olarak;

- I. Olaylar olağanüstü özellikler gösterebilmektedir.
- II. Ailenin önemine dikkat çekilmiştir.
- III. Yiğitlik ve kahramanlık her şeyden önemlidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2

Gördü ki bir avcı dam kurmuş
Damına gazeller yüz urmuş
Bir ahü esir-i damı olmuş
Kan yaşı kara gözüne dolmuş
Boynu burulu, ayağı bağlı
Şehla gözü nemlü, canı dağlı...

Günümüz Türkçesiyle

Tuzak kurmuş bir avcı görmüş
Tuzağına ceylanlar uğramış.
Bir ceylan tuzağa tutulmuştu
Kara gözlerine kanlı yaşlar dolmuştu
Ayakları bağlıydı, boynu burulu
Şaşı olan gözleri nemli, canı yaralıydı

Bir mesneviden alınan yukarıdaki metinden hareketle mesnevinin içerik ve dil özellikleri ile ilgili olarak;

- I. Bir olayın kronolojik şekilde anlatımı söz konusudur.
- II. Beyitler halinde yazılmıştır.
- III. Şiire ve düzyazıya ait özellikler bir arada bulunur.
- IV. Beyitler arasında konu birliği yoktur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) II, III ve IV
D) I, II ve III E) I, III ve IV

3

- I. Hz. Ali yanına iki bin sahabe alıp Mağrip elçisi ile birlikte yola çıkar. Mağrip memleketine yaklaştıklarında Vezir Şemun padişahı kandırarak sahabeleri kente sokmak istemez. Onların şehri almak için geldiklerini söyler. Ejderhayı öldürmeden şehre giremeyeceklerini söyler. Sahabeler kamp kurar...
- II. Beyaz taşlardan yapılmış kısa bir duvarın ötesindeki harabe vadiye kadar iniyordu. Bağın ortasındaki yıkık kulübenin kapısız girişinden bir ihtiyar çıktı. Saçı sakalı bembeyazdı. Kamburunu düzeltmek istiyormuş gibi gerindi. Elleri, ayakları titriyordu. Gök kadar boş, gök kadar sakin duran denize baktı, baktı.
- III. Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında, tek başına, gece gündüz kıvılcımlar saçarak çalışan Koca Ali, tıpkı kafese konmuş terbiyeli bir aslanı andırıyordu. Uzun boylu, iri pençeli, kalın pazılı, geniş omuzlu bir pehlivandı. On senedir bu karanlık içinde ham demirden dövdüğü kılıç namluları bütün Anadolu'da, bütün Rume- li'nde, serhat boylarında büyük bir nam kazanmıştı.
- IV. Güzel bir akşam vaktiydi. Yazı işlerinde memurluk yapan Ivan Dimitriç Çerviakov tiyatrodan önden ikinci sıradaki bir koltuğa oturmuş, dürbünle "Kornevil'in Çanları" adlı oyunu izliyordu. Adamın oturuşuna bakılırsa mutluluğun doruklarında olmalıydı. Derken, birdenbire...

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde hikâye kişinin fiziksel betimlemesine yer verilmiştir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III D) II ve III E) III ve IV



1

Filiimsiler, fiil kök ya da gövdelerine getirilen fiilimsi ekleriyle türetilen sözcüklerdir.

Sıfat fiiller, fiil kök veya gövdelerine getirilen “-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş” ekleriyle oluşturulan fiilimsilerdir.

İsim-fiiller, fiil kök ya da gövdelerine getirilen “-ma, -ış, -mak” ekleriyle oluşturulan fiilimsilerdir.

Zarf-fiiller, fiil kök ya da gövdelerine getirilen “-ken, -alı, -asiye, -ıp, -arak, -dıkça, -madan, -maksızın, -dığında, -ınca, ...r ...-maz, ...a ...-a, -casına” ekleriyle oluşturulan fiillerdir.

- A: Tam bu sırada solundaki yolcu da inmek için şoföre seslenmişti. Araba durdu, solundaki indi. Solundakinden boşalan yere kaydı. Şoför onun iki buçukluğunu sağlama almıştı.
- B: Öbür felaketlere katlanıp ümit içinde yürüyor, kafileye yetişiyor, kafilenin önüne geçiyor, kafileyi geride bırakıyor ve tan ağarırken ay yıldızlı bir ıslak bayrak şekli küçük kasabaya varıyor.
- C: Balıkhanede hiç tutmayan, fiyat bile verilmeyen on beş dülgere balığı; nazarımızda hâlâ canlı, ince zar gibi kanatlarıyla titreşiyordu. Biraz sonra işlerini bitirmiş olacaklar.
- D: Bozuk kaldırımların üzerinde buz tutmuş çamur parçalarını kırarak erkenden işe gidenler; mektep hocaları, celepler ve kasaplar fabrikanın önünde bir bekleyiş içindedirler.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında verilen metinlerle ilgili;

- I. A metninde, birden fazla fiilimsi vardır.
II. B metninde, zarf-fiil türünde birden çok sözcük kullanılmıştır.
III. C metninde, hem sıfat-fiile hem de isim-fiile yer verilmiştir.
IV. D metninde, üç fiilimsi türünün de örneği vardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) II, III ve IV E) I, II ve IV

2

Oğuz Atay, “Bir Bilim Adamının Romanı” adlı eserinde hocası Mustafa İnan’ın hayatını romanlaştırmıştır. Dolayısıyla bu eser, biyografik bir romandır. Romanda sıradan, fakir bir halk çocuğu olan Mustafa İnan’ın uluslararası tanınan bir bilim adamı olma sürecinde yaşadığı zorluklar ve bu zorluklara rağmen ahlak ve erdeminden hiçbir şey kaybetmemesi anlatılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada kullanılmayan fiilimsi türü kullanılmıştır?

- A) Eser, Mustafa İnan’ın şivesi ve görüntüsüyle çok benzeyen bir çocuğun Fen Fakültesine giriş sınavı sonuçlarını öğrenmek için beklediği bir kuyrukta başlar.
- B) Orta yaşlı bir adam çocuğun yanına gelir. Bilimle uğraştığı belli olan bu orta yaşlı adam, Mustafa İnan’dan bahseder çocuğa. Törende “Bilim Hizmet Ödülü” ölümünden dört yıl sonra Mustafa İnan’a verilecektir.
- C) 1971’de bilime verdiği hizmet dolayısıyla ödül alan Mustafa İnan, 24 Ağustos 1911’de Adana’da seyyar posta memuru olan Hüseyin Avni Bey’in oğludur. Ekonomik durumları pek parlak değildir.
- D) Mustafa’nın çocukluk yılları 1. Dünya Savaşı’na denk gelir ve Adana, Fransızlar tarafından işgal edilir. Bu tarihten itibaren ailenin ekonomik sıkıntıları artar.
- E) Mustafa bu sıkıntılar nedeniyle erken yaşta ağırbaşlı ve durgun bir kişiliğe sahip olur. İlerleyen yıllarda Mustafa ve annesi düşmandan kaçarak Konya’ya yerleşir.



1 İslamiyet Öncesi Dönem'e ait aşağıdaki şiir parçalarından hangisinin diğerlerinden farklı bir temayı yansıttığı söylenebilir?

- | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A) Öpkem kelip ogradım
Arslanlayu kökredim
Alplar başın togradım
Emdi meni kim tutar | (Öfkelenip dışarı çıktım
Arslan gibi kükredim
Yiğitler başını doğradım
Şimdi beni kim tutabilir) |
| B) Ağıdı bulut kükreyü
Yağmur tolu sekrüyi
Kalık anı ügriyü
Kança barır belgüsüz | (Bulut gürleyerek yükseldi
Yağmur, dolu yağdı
Rüzgar önüne kattı
Nereye gider bilinmez) |
| C) Tokış içre uruştım
Uluğ birle karıştım
Tüküz atın yarıştım
Aydım emdi al Utar | (Savaşta vuruştum
Büyük ile karıştım
Alını akışmalı atla yarıştım
Ona "al Utar" dedim) |
| D) Teğre avıp eğrelim
Attın tüşüp yüğrelim
Arslanlayu kükrelim
Küçi anın kevilsün | (Düşmanı kuşatalım
Atlardan inip saldıralım
Arslanlar gibi kükreyelim
Düşmanın gücü gevşesin) |
| E) Kıkırıp atığ kemşelim
Kalkan süngün çomşalım
Kaynap yana yumşalım
Katğı yağı yavalsun | (Bağırarak atı sürelim
Kalkanla süngüyle vuruşalım
Kaynayarak yumuşalım
Katı düşman yumşasın) |

2

Kaklar kamug kölerdi
Taglar başı ilerdi
Ajun tını yılırdı
Tütü çeçek çerkeşür

Günümüz Türkçesiyle

(Kuru yerler hep gülerdi)
(Dağ başları göründü)
(Dünyanın soluğu ılındı)
(Türlü çiçekler sıralandı)

İslamiyet öncesi şiir örneklerinden olan yukarıdaki dördlükten hareketle;

- Kafiye ve redife yer verilmiştir.
- Anlaşılabilirliği olumsuz etkilemeyen sanatlı söyleyiş hakimdir.
- Doğa devinim halinde yansıtılmıştır.
- İran edebiyatından Türk edebiyatına geçen bir nazım şekline alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) I, II ve III

3

- Tabiat, aşk, savaş, güzellik, yiğitlik konularında söylenen şiirlerdir.
- Daha çok sığır ve şölen adı verilen törenlerde tambura eşliğinde söylenen şiirlerdir.
- Hece ölçüsü ve dördlük nazım birimi kullanılır.
- Kafiyelenişi aaab/cccb/dddb şeklindedir.
- İçerik ve söyleyiş bakımından halk şiirinde ve divan şiirinde bazı nazım şekilleriyle benzerlik göstermektedir.

KOŞUK



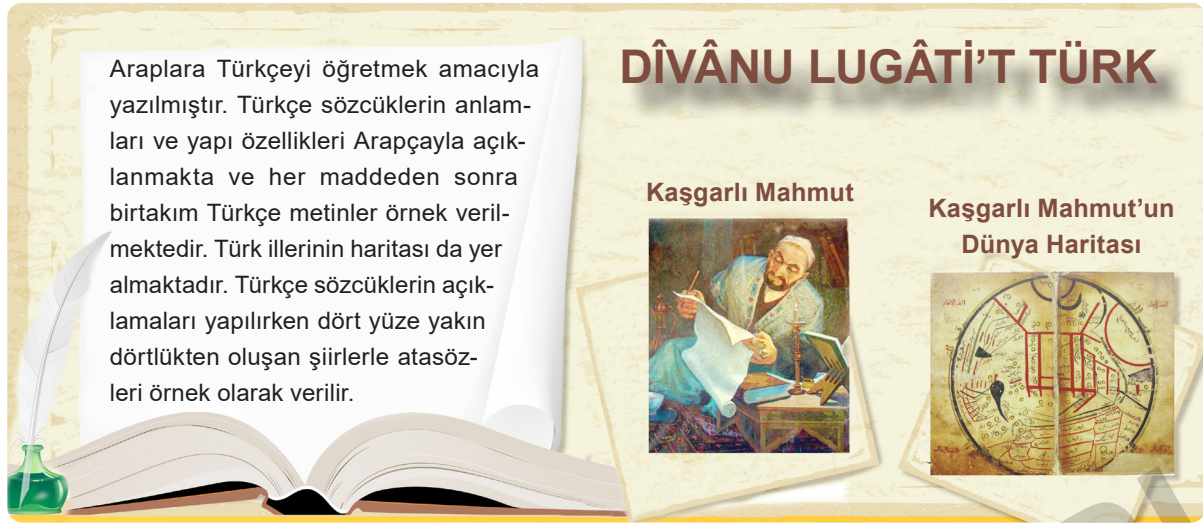
Öpkem kelip ogradım
Arslanlayu kökredim
Alplar başın togradım
Emdi meni kim tutar

Yukarıda verilen numaralandırılmış ifadelerden hangileri koşuk ile ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Yalnız II B) Yalnız V C) I ve II D) III ve IV E) III, IV ve V



1



Görselde verilenlerden hareketle *Dîvânü Lugâti't Türk* ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Eser bir sözlük niteliğindedir.
- B) Türk boylarının dilleri ve Türk illeri hakkında bilgi verir.
- C) Dil bilincinin ürünüdür.
- D) Türk şiirindeki aruz ölçüsünü olgunluğa erdirmiştir.
- E) Türkçe ile ilgili yapısal olarak bilgi verdiği için gramer kitabı özelliği taşır.

2

I. Metin

DÎVÂN-I HİKMET

bu dünyâda yaratılan mahlûklarga
imdi bildim tiriglik (hem) bolmas irmiş
bu ölümning şerbetidür açıg şerbet
cümle âdem içmey andın kalmas irmiş

Cânım cüdâ bolganda tenim munda kalganda
Tahta üzre alganda ne kılgay min Hudâya

II. Metin

KOŞUK

Kurvi çuvaç kuruldı
Tugum tikip uruldı
Süsi otun uruldu
Kaçuk kaçır ol tutar

GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİ

Hakan otağı kuruldu
Tuğ dikildi kös vuruldu,
Düşman ot gibi biçildi
Beği benden nasıl kaçır?

Bu metinlerle ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

I. Metin

II. Metin

- | | |
|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| A) Hem dördlük hem de beyit nazım birimi kullanılmıştır. | Dördlük nazım birimi kullanılmıştır. |
| B) Hem hece hem de aruz ölçüsü kullanılmıştır. | Hece ölçüsü kullanılmıştır. |
| C) Hem Türkçe hem de yabancı kökenli sözcükler kullanılmıştır. | Yabancı kökenli sözcükler kullanılmıştır. |
| D) Geçiş Dönemi'ne (Karahanlı Dönemi) ait bir metindir. | İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Edebiyatı'na ait bir metindir. |
| E) Kim tarafından yazıldığı bilinen bir eserdir. | Anonim bir eserdir. |



1 Odysseus ile arkadaşları fırtına ile ilkin Thrakia (Trakya) kıyılarına düşer, orada vahşi Kikonlarla dövüşürler. İkinci bir fırtına ile Lotophaglar memleketine düşerler, insana yurdunu unutturan Lotos meyvesinden yiyen üç arkadaşlarını zorla gemiye bindirerek oradan uzaklaşırlar. Kykloplar (tek gözlü devler) ülkesine varırlar ve Poseidon'un (deniz tanrısı) oğlu olan tek gözlü dev Polyphemos'un mağarasına bilmeyerek girerler. Polyphemos mağaranın kapısını bir kaya ile kapayarak girenlerin altı tanesini yer; Odysseus ile arkadaşları devi sarhoş edip ateşte kızdırdıkları bir kazıkla onun tek gözünü çıkardıktan sonra koyunların altına saklanarak oradan kaçarlar.

Bu parçada destanlarla ilgili;

- I. Mitolojik motiflere yer verilir.
- II. Olağanüstü olay ve kişiler vardır.
- III. Öyküleyici anlatım kullanılır.

numaralandırılmış özelliklerden hangileri vardır?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2 Annesinin öğütlerini dinleyen yaşlı ozan Vainamoinen, kendisine uygun bir eş aramak için Pohjola dolaylarına gitmeyi kararlaştırır. Çöpten hafif, ottan zarif küheylanını altın gemle gemler, gümüş süslerle süsler; çıkar yola... Vainola'yı aşar. Kalevala'dan geçer, dağ bayır demez sürer.

Ozan atını süredursun, öte yanda ozana karşı öfkesini yenemeyen kıskanç delikanlı Joukahainen, öcünü almak için hazırlık yapmaktadır. Paslanmaz demirden sağla bir yay hazırlar, bakırla süsler, altınla kakmalar, gümüşle savatlar. Orman Tanrısı Hissi'nin geyiğinin sinirlerinden, Lempo'nun kıl örgülü ipinden de sağlam bükme kırış gerer. Ayrıca yayının üstünü yanında tayı ile bir kısrağ, bunun önünde yere uzanmış bir peri kızı, kızın önünde de bir tavşan resmi oymalayarak güzelleştirir... Ok yılan kaniyle boyanır, temren yılan zehrinde bulanır...

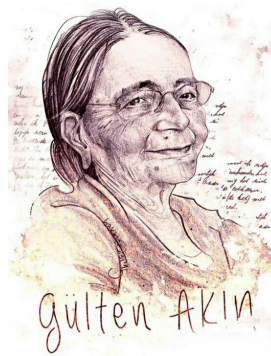
Bu destan parçası aşağıdaki uluslardan hangisine aittir?

- A) Yunan B) Fin C) Rus
D) İtalyan E) Latin

3

Maraş ve Ökkeş'in Destanı

Kara yaz içinde dönüyordu işinden
Nasıroğlu Mehemmet
Şeyhadil'de Ermeniler çevirdi
Suçu yokken vurup öldürdüler
Kana, çamura bulandı
Elindekiler
Maraş ilk şehidini verdi.
Uzunoluk Hamami'ndan çıkan kadınlar
Al yanaklarını peçelerine saklamıştılar
Ürkek, hızlı adımlarla geçerken meydanı
Korktuklarına uğradılar



Ansızın bir gâvur sürüsü
Burası Fransız kenti
Açın, açmalısınız yüzlerinizi
Diyerek
Peçelerine el attı
Tepindi çığlıklar, kakhahalarla
"Doğru yoluna git!" dedi Maraşlı
"Doğru yoluna git, yoksa..." dedi
Çakmakçı Said
El attılar silahlarına

Yukarıda verilen yapay (yapma) destanla ilgili olarak;

- I. Doğal destanlarda olduğu gibi kahramanlık ve cesaret ön plana çıkarılmıştır.
- II. Manzum olarak yazılmasına rağmen bir olayı konu almaktadır.
- III. Sanatsal ve imgesel bir söyleyiş vardır.

numaralandırılmış yargılardan hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III



- 1 Bir kavmin başından geçen önemli olayları, doğal yıkımları, savaşları bu süreçlerde olaylara yön veren kahramanlarını yiğitlik ve olağanüstülük temelinde anlatan uzun manzum eserlere destan (epope) denir. Bunlar sözlü edebiyat ürünleridir. Bu tür ürünler mitoloji, efsane, folklor ve tarihî öğeler içerir.

Bu bilgidен hareketle aşağıdaki parçalardan hangisinin destan niteliği taşıdığı söylenemez?

- A) Türkeli'nin bütün kurdu kuşu, bütün hayvanları dile geldi, kendi dillerince kayanın düşmana verilmesine ağladılar. Yedi gün sonra da bu düşüncesiz Hakan öldü. Ama onun ölümüyle ülke felaketten kurtulamadı. Bir Çin prensesi uğruna çenmeden feda edilen yurdun bir kayası, Türkeli'nin felaketine sebep oldu. Halk rahat ve huzur yüzü görmedi. Irmaklar birbiri ardınca kurudu. Göllerin suyu buhar olup uçtu. Topraklar yarıldı, mahsuller yeşermez oldu.
- B) Kâmrân'ın yüzüne, gözlerine tozlar doluyor, her birkaç adımda bir durarak rüzgâra arkasını vermek mecburiyetinde kalıyordu. Çıplak bir tepeciğin kenarında kocaman bir kaya kovuğu gördü. Yanında bitmiş cılız bir ağaç, mütemadiyen çırpınıyor, sıska kollarını sallıyordu. Kâmrân, yolunu çevirerek oraya gitti. Kayanın bir köşesini rüzgâra karşı siper ederek oturdu. Bu kadar gürültüye, bu kadar çırpınmaya rağmen etraf bomboş görünüyordu...
- C) Her şeyden önce su vardı. Yer, ay, gök, güneş yoktu. Sadece Tanrı Kayra Han (Kuday) vardı. O da kendi gibi birini yarattı ve ona "Kişi" dedi. İkisi de su üzerinde uçuyorlardı. O sırada Kişi, rüzgârı bulup suyu dalgalandırdı ve Kayra Han'ın yüzüne su sıçrattı. Bunu yapınca da kendisinin Tanrı'dan güçlü olduğunu sandı, daha yüksekte uçmak istedi. Ama uçamadı, suya düşüp dibe battı. Boğulmak üzereydi. "Bana yardım et!" diye bağıırıp Kayra Han'dan yardım istedi.
- D) Seyyit hemen yola çıktı. Geldiler, gördüler. Bir on bin kadar var Frenk, konmuşlar, otururlar. Seyyit, yüz kişiyi dört yol eyledi, yirmi beş kişi, dört yandan dün buçuğunda davlumbaz vurdular, baskın yaptılar. Frenk askerleri, birbirini kırdı. Seyyit, vakit vakit bir taraftan nara attı. Erteye değın, kâfirler birbirleriyle cenk eylediler. Cenk arasında Battal, Simbat'a erişti. Bir vuruş ile yıktı.
- E) Çocuklar büyüüp konuşmaya başlayınca Uygurlara ana babalarını sordular. Uygurlar, o iki ağacı gösterdiler. Çocuklar ağaçları görünce bir çocuğun babasına gösterdiği saygıyı gösterdiler; ağaçların karşısında diz çöktüler, yeri öptüler. Bunun üzerine ağaçlar dile geldi ve şöyle dedi: "Güzel huy ve iyi özelliklerle bezenmiş çocuklar böyle olurlar, ana babalarına saygı gösterirler. Ömrünüz uzun, adınız büyük, ününüz sürekli olsun."

2

Özgün Hâli

...Kitaydın tilin tutkamın,
Türküden tük bir ukpadım,
Kangaydın tilin tutkamın,
Kalkımdın tilin ukpadım.
Kalkımdan azıp canıldım,
Kapırda cürüp zarıldım,
Kadimki tildi sagındım.
Cürgön cerim macusu,
Dünüyögö tabıldım,
Türmöktöy azıp zarıldım,
Türkünün tilin sağındım



Günümüz Türkçesiyle

Çinlinin dilini konuştum,
Türküden hiç duymadım.
Kangay'ın dilini konuştum,
Halkımın dilini duymadım.
Halkımdan azıp yanıldım,
Kâfırda ben zorlandım,
Gerçek dili özledim.
Yaşadığım yer kâfirler,
Dünyasında ben kaldım,
Çok zorlandım,
Türkünün dilini özledim...

Manas Destanı'na ait yukarıdaki metinden hareketle;

- I. Ulusallığa vurgu yapmaktadır.
II. İslami öğeler söz konusudur.
III. Dize sonlarında ses benzerliğine başvurulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III



1 Ahmet Mithat Efendi'ye ait;

- I. Ah ey kaari (okur)! Hayalen değil, hakikaten dahi imkân olabilseydi de sizi şu yazıhanenin karşısındaki yaldızlı nazik iskemlenin üzerine oturtsa idim; hanımın yazı yazışını oradan izleyediniz.
- II. Biçare Hasan Mellah! Biçare ki biçare. Her şeyden önce o kadar yufka yüreğe sahip olduğu içindir ki biçaredir.
- III. Bahçeye bakan iki penceresi olan duvarın deniz canibindeki köşesinde bir kanep ve beriye doğru yine birkaç sandalye ile kapı tarafındaki köşesinde bir aynalı dolap; kapının iki tarafında bahçenin sokak tarafındaki cihetine bakan iki pencere bulunur.
- IV. Vakıa ikiniz de taze civan. Hemen Allah birbirinize kavuştursun. Lakin niyetiniz hayır ise ne diyeyim? Yok değil ise bu işi artık tatlı yerinde bıraksanız fena olmaz.

numaralandırılmış metinlerde Tanzimat romanlarında görülen özelliklerden hangisi örneklenmemiştir?

- A) Yer yer konuşma dilinin özelliklerinden yararlanılmıştır.
- B) Okurlara seslenilerek meddahların hikâye tekniği kullanılmıştır.
- C) Betimlemeler bir süs ögesi olarak kullanılmış; eylem dışı, hareketsiz, cansız anlatımlarla verilmiştir.
- D) Eserlerde rastlantısal olaylara yer verilmiştir.
- E) Kahramanlara karşı tarafsız kalınmamış, yazarlar anlatıma duygularını katmıştır.

- 2** Talat, işe gider gelirken Hacı Baba'nın dükkanında onun üvey kızı Fitnat'ı görür ve ona aşık olur. Fitnat da kafes aralıklarından gördüğü Talat'a aşık olmuştur. Hacı Baba'nın, evlatlığının dışarıya çıkıp kimseyle görüşmesine izin vermediğini öğrenen Talat, tek çareyi Fitnat'a nakış gösteren Şerife Kadın ile tanışmakta bulur. Kız kılığına girip Ragıbe adını alarak Şerife Kadın'ın evine nakış öğrenmeye gider. Şerife Kadın, Fitnat ile Ragıbe'yi tanıştırır. Talat, Fitnat'ın da kendisine aşık olduğunu anlayınca, ona kendisini Talat'ın kız kardeşi olarak tanıtır. Talat her gün kıyafet değiştirerek Fitnat'ın evine gitmektedir. Şerife Kadın, Üsküdar'daki Toptaşı'nda bir konak sahibi zengin ve dul bir adam olan Ali Bey ile Fitnat'ı evlendirmeyi düşünür. Fitnat, Ragıbe'ye bu haberi verdiği gün gerçek ortaya çıkar: Ragıbe, Talat'ın kendisidir. İki genç şayet evlenemeyecek olurlarsa intihar etmeye karar verirler. Fitnat'a evdekiler bir hile yapar ve onu Ali Bey ile nikâhlayıp düğün evine götürürler. Fitnat, kendini Ali Bey'e teslim etmez. Tartışma esnasında Ali Bey, Fitnat'ın boğazından kopan muskayı açıp okuduğunda onun öz kızı olduğunu öğrenir. Ali Bey telaşla Fitnat'ın odasına geri döndüğünde genç kız intihar etmiştir. Bu arada Talat da gelir. Sevgilisini kanlar içinde görünce dayanamaz ve ölür. Şuur kaybı geçiren Ali Bey de sadece altı ay yaşar.

Yukarıdaki parçada tanıtılan romanın yazarı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Namık Kemal
- B) R. Mahmut Ekrem
- C) Yusuf Kamil Paşa
- D) Şemseddin Sâmî
- E) Nabizâde Nâzım

3

a	Telemak - Yusuf Kamil Paşa	İlk edebî roman	1
b	İntibah - Namık Kemal	İlk köy romanı	2
c	Cezmi - Namık Kemal	İlk realist roman	3
d	Araba Sevdası - Recaizade Mahmut Ekrem	İlk çeviri roman	4
e	Karabibik - Nabizâde Nâzım	İlk tarihî roman	5

Buna göre görselde verilenler aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

- A) a - 4, b - 1, c - 5, d - 3, e - 2
- B) a - 2, b - 4, c - 1, d - 5, e - 3
- C) a - 1, b - 2, c - 3, d - 4, e - 5
- D) a - 3, b - 5, c - 1, d - 2, e - 4
- E) a - 5, b - 1, c - 4, d - 2, e - 3



1

- I. Sabaha karşı Beyrut görüldü. İskelelere uğramak şartıyla en çoğu bir haftada alınan bu yolu, kereste yüklü, şilep bozması, küçük, köhne vapur- dosdoğru geldiği halde- ancak on günde, güç belâ aşabilmişti. Ege Denizi'nde mevsim fırtınalarını yerken Hilmi Efendi, bir aralık ümide kapıldı, "Galiba batacağız, diyordu, kurtulacağımı!" fakat aksi gibi, Rodos önlerinde rüzgâr düştü; Kıbrıs açıklarında ise ılık bir bahar havası başladı; etrafa hoş ve olgun bir koku, yeni kesilmiş geçkince bir karpuz kokusu yayıldı.
- II. Mücevherat gibi zevâitten başlayan bu israfat bir yıl zarfında ayda on on beş bin kuruştan ziyâde irat getiren akarati bitirdikten sonra haneye ve tetümmatına ve hatta cariyelere dahi sirayet ederek ömrünü refâhiyyet-i kanaatkârenin en âlâsı denilecek bir hâl içinde imrâr eden hanımefendi (...) bir iki eski oda döşemesi, birkaç kırık çürük sahan, tencere ile (...) sürünerek, dikişle, nakışla geçinmeye (...) mecbur olmuş idi.
- III. Sakarya ve ordu hayatı bana roman yazmayı unutturmuş, beni almış götürmüştü. Sakarya arkadaşlarımla basit, fakat ilahî meşakkatlerini ben de onlar kadar sâde görüyor, Türk gençliğinin şâheserini bütün güneş ve gölgesi içinde yaşamak saadetini kâfi addediyordum. Ankara'ya uzun bir izinle döndüğüm günlerde birdenbire pek eski zamanların roman yazmak hummasına tutuldum.
- IV. Kiliseye girdim, ben kilise güzelliklerinden anlamam. Yalnız serin ve loştu. Azıcık da günlükle karışık bir küf kokuyordu. Dalgın ve hatta aptal, bir köşede dururken loşluk içinde kaldığı için tülünden yüzünü fark edemediğim siyahlı bir kadın bana doğru geldi. Dışarıdaki ince siyahlı kadındı. Vakur, kibar ve pek iyi giyiniyor. Tam yanıma gelince elini uzattı. Bir Türk Türkçesiyle "Siz burada ne geziniyorsunuz, Refik Bey?" dedi.
- V. İnebolu deresinin taşlıkları ve iki tarafı, gece başka bir dünya oluyordu. Kağrı halkaları içinde toplanan köy kadınları, kızlar, çocuklar ve ihtiyar erkekler uzun yollara karşı kuvvet biriktirmek için dinlenirlerdi. Yıldız'la Beybaba, kafesli hanayın sedirinden onları seyrederek, seslerine kulak verirlerdi. Kâh Beybaba coşardı: — Şu millî cidal içinde köy kadını başlı başına bir tarih ve bir şâheser yaratıyor.

Numaralandırılan roman parçaları, içerik ve üslup özellikleri bakımından değerlendirilirse hangisinin Millî Edebiyat Dönemi'nde yazıldığı söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2

Halide Edip Adıvar'ın eserleri üç dönemde ele alınabilir. Bunlardan ilki Seviye Talip, Handan ve Kalp Ağrısı gibi daha çok ----- incelediği eserlerdir. Bu dönem eserlerinde özellikle psikolojik tahliller ön plandadır. İkinci dönem ----- işlediği Ateşten Gömlek ve Vurun Kahpeye gibi eserlerini yazdığı dönemdir. Bu dönem eserlerinde millî duygular ön plandadır. Üçüncü dönem ise ----- konulara yöneldiği ve bu anlayışla Sinekli Bakkal, Tatarcık ve Sonsuz Panayır gibi romanları yazdığı dönem olarak kabul edilir.



Halide Edip Adıvar

Görselde verilen parçada boş bırakılan yerlere konu bütünlüğünün sağlanması açısından aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) toplumsal konuları ve kadın psikolojisini - Millî Mücadele yıllarını - Kurtuluş Savaşı sonrasında bireysel
 B) bireysel konuları ve toplum psikolojisini - Osmanlı'nın son yıllarını - Kurtuluş Savaşı sırasında toplumsal ve bireysel
 C) toplumsal konuları ve halkın psikolojisini - Kurtuluş Savaşı yıllarını - Millî Mücadele sonrasında bireysel
 D) bireysel konuları ve kadın psikolojisini - Millî Mücadele Yıllarını - Kurtuluş Savaşı sonrasında toplumsal ve sosyal
 E) bireysel konuları ve toplum psikolojisini - Millî Mücadele yıllarını - I. Dünya Savaşı sırasında toplumsal ve sosyal



1 Hacivat ----- söyleyerek gelir (Makamı: Ferahnak).

Sözü canları bağışlar,

Bizim cananımız vardır var.

Yüzü hurşîde benzer,

Meh-i tâbânımız vardır var.

Karagöz — (Penceresinden) Hoş geldin İspanak suratlı
(Çekilir.).

Hacivat — Diyelim işimizi Mevlâm rast getire. Yâr bana
bir eğlence meded! Aman bana bir eğlence
meded!

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) gazel B) mani C) kaside
D) semai E) türkü

2 Sururî:

— Dikkat et, baş pehlivanlar çıkıyor. Bak gördün mü o sarı pehlivanı, sarı bıyıklıyı?

Askar:

— Görmüşem.

— O kim biliyor musun?

— Yoh, bilmirem.

— Ona meşhur Maraşlı Hasan Pehlivan derler. Onun daha kolunu bükecek kâinata kimse gelmemiştir. O kara yağız olan da İnkayalı İbraam Pehlivan.

— O da pehlivan mıdır?

— Elbette!

— Sure Efendi, ne diyon sen? O daha çocuktur!

Bu metnin bazı bölümlerinin imla kurallarına uygun olmamasının asıl nedeni, aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

- A) Kahramanın ağız özelliklerini taklit etme ve bunu okuyucuya sezdirebilmek
B) Meddahın anlatımına zenginlik katmak
C) Diyalogdaki monotonluğu kırabilmek
D) Okuyucu düzeyine göre dil seçimi yapmış olmak
E) Meddahın görgü ve kültürünü okuyucuya aktarabilmek

3



Kostümü ve dekoru dikkate alındığında bu görsel, aşağıdaki parçalardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Karagöz — Peki öyle olsun, Hacivat... Neydi şu söylenecek şey?

Hacivat — Efendim, üç tunç tas kaysı hoşafı...

Karagöz — Ulan bu hiçbir şey değil... Demek ben şimdi bunu söyledim mi artık her şeye aklım erecek, öyle mi?

Hacivat — Elbette...

B) Ferhad: (Gürzünü yere dayar, ona yaslanır ve tıpkı köy kahvesinde etrafı selamlıyormuş gibi.)
Merhaba, Demirdağ, merhaba meskenimiz, merhaba ...

Demirdağ: Merhaba ...

Ferhad: Merhaba, Çobanyıldızı, hâlâ deve çanı gibi sallanır durursun orada, merhaba ...

Çobanyıldızı: Merhaba ...

C) Cleante — Neye karar verdim dediniz?

Harpagon — Mariane ile evlenmeye.

Cleante — Kim? Siz mi . . . Siz mi?

Harpagon — Evet, ben, ben, ben! O ne biçim soru öyle?

D) Pişekâr — Evet Allah bakide kalanlara uzun ömürler versin. Ne çare birader, mukadderat.

Kavuklu — Ne kadar atayım göstermedin?

Pişekâr — Ne atacaksın?

Kavuklu — Bilmem, sen bu kadar at dedin ya.

E) Kaymakam: Doğru söyle! Şu eski evrakı sakladığınız dosyalar yok mu? Dolaplar dolusu...

Tahrirat Kâtibi: Var efendim.

Kaymakam: Can kulağı ile dinle. O dolapları devirip bütün içindekileri yere boşaltacaksın.

Tahrirat Kâtibi: Niçin efendim?



- 1 Sahnede eski Atina'yı temsil eden dekor vardır. Atinalıların kimi âşığı oynamakta kimi seyretmekte. Ölüm cezasının uygulanması için Sokrates meydana getirilir.

Kriton — Neden gülüyorsun Sokrates?

Sokrates — Mahkûm güler, gardiyan ağlar, ne günlere kaldı sağlar? Gelelim asıl konumuza beyler. Düşünce erleri yani bilgiler yalnız ölmek için çalışırlar durmadan. Ama halk bilmez görünür bunu. Çünkü tembeldir, gerçeğin tek yüzüyle daha rahat yaşanır.

Gardiyan — Burayı pek anlayamadım.

Apollodoros — Bir günde bilge olmak istiyor zindancıbaşı!

Sokrates — Aklını bulandırmayan herkes, her zaman çözebilir en karanlık düğümleri.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Komedi özelliklerini taşımaktadır.
B) Diyaloglara dayanan bu parçada bazı düşünceler irdelemektedir.
C) Oyunda halka yönelik bir eleştiri de söz konusudur.
D) Bilgelerin toplumdaki yalnızlığı vurgulanmaktadır.
E) Halkı bilinçlendirme ve bazı konularda farkındalık oluşturma amaçlanmıştır.

- 2 CAFER — (Havaya bir el ateş eder.) Çık ulan erkek-sen! Bak kondularını yakıyorum. Sahap ol tab'ana. Erkek-sen çık da kurtar. (Alevler büyür.)

LÜTFİYE — Sahiden yakıyor. Damımızı yakıyor. Ali neredesin?

TEMEL — Ali abi, Ali abi...

HAFİZE — Bu uğursuzun ağızını koparmayacak mısın?

ALİ — (Zilha'ya) Tab'am beni bekliyor. Durmak olmaz Zilhacığım.

ZİLHA — Boş ver tab'ana, korkmuyor musun?

ALİ — Korkmasına korkuyorum ama neylersin ki ortada destan var. Destanı yalan komak olmaz.

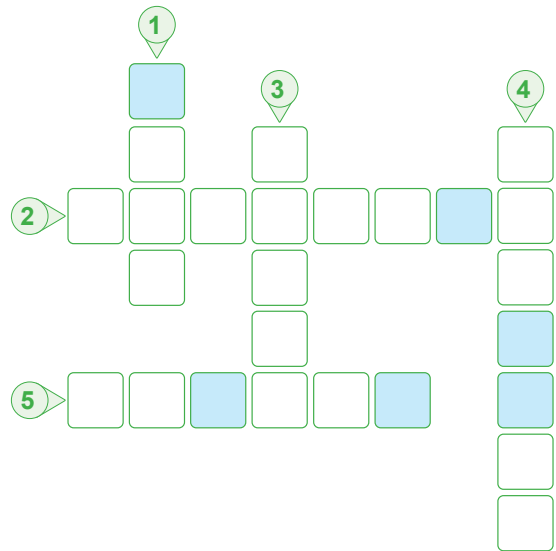
ZİLHA — Havva, Âdem'e ne şart koştun? Ya ben ya cennet, demiş. Ben de sana şart koşuyorum Ali. Ya ben ya destan...

Bu metinden hareketle Keşanlı Ali Destanı adlı tiyatro eseri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karakterlerin psikolojik durumları oyuna yansıtılmıştır.
B) Epik tiyatro örneğidir.
C) Konuşma dilinden faydalanılmıştır.
D) Yüksek zümreyi konu almaktadır.
E) Diyaloglar söz konusudur.

- 3 Aşağıda Karagöz oyunundaki bazı tiplerin karşılığı verilmiştir. Bu tipleri bulmacayı çözünüz.

1. Halıcılıkla uğraşan zengin İranlı tipler.
2. Altı kulaç lakabıyla anılır. Yaşı büyük akli küçük bir tip.
3. Karagöz oyununda kadın kılığındaki erkeklerin genel adı.
4. Afyon yutup pineklemele ömür geçiren, olayın en can alıcı yerinde uyuklayan bir tip.
5. Bazı oyunlarda zengin bir bey, bazı oyunlarda da mirasyedi olan ve İstanbul ağız ile konuşan tip.



Tipler bulmacaya yazıldığında boyalı kutucuklara gelen harflerle Karagöz oyunu ile ilgili hangi kavram yazılabilir?

- A) YAHUDİ B) YARDAK C) TASVİR D) HAYALİ E) MEYDAN



1 Beş yaşımıdayken bir ara bir başka eve yollanmıştım. Annemle babam, kavgalarının ve ayrılıklarının birinin sonunda Paris'te buluşmuşlar, İstanbul'da kalan beni ve ağabeyimi de birbirimizden ayırmışlardı. Ağabeyim Nişantaşı'nda, Pamuk Apartmanı'nda, babaannem ve aile kalabalığı ile birlikte kalıyordu. Beni ise Cihangir'e teyzemin evine yollamışlardı. Sevgiyle ve hep gülümseyerek karşılandığım bu evin duvarında beyaz bir çerçeveye içerisinde küçük bir çocuk resmi asılıydı. Arada bir, teyzem ya da eniştem duvardaki resmi gösterip "Bak bu sensin." diye gülümserlerdi.

Yukarıdaki parçayla ilgili olarak;

- I. Anlatımda duygular ön plandadır.
- II. Olayı yaşayan ve anlatan aynı kişidir.
- III. Yaşamın bir kesitiyle ilgili bilgi vermektedir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2 Hatıra türünün en verimli sanatçılarından olan ----- "Saray ve Ötesi" adını verdiği eserinde siyasi ve edebî hatıralarını oldukça edebî bir dille anlatmıştır. Servetifünun dergisinin sahibi olan ----- 1888 ile 1914 yılları arasında yaşadıklarını "Matbuat Hatıraları" adıyla yayımlamıştır. Servetifünun edebiyatının önemli roman yazarlarından olan ----- ise hatıralarını "Edebî Hatıralar" adlı eserde toplamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi seçenekte verilenler yazılmalıdır?

- A) Mehmet Rauf - Ahmet İhsan Tokgöz - Hüseyin Cahit Yalçın
- B) Halit Ziya Uşaklıgil - Ahmet İhsan Tokgöz - Mehmet Rauf
- C) Halit Ziya Uşaklıgil - Ahmet Rasim - Ahmet İhsan Tokgöz
- D) Cenap Şahabettin - Ahmet İhsan Tokgöz - Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Halit Ziya Uşaklıgil - Cenap Şahabettin - Hüseyin Cahit Yalçın

3 Aşağıdaki görselde sanatçıların bazı ifadelerine yer verilmiştir.

I	II	III	IV	V
Bir gün, beni rüyasında hasta gören Ahmet Mithat Efendi, ertesi gün tüm ailesiyle gelmişti. Gayet sağlıklı ve neşeli olduğumu görmeleri, hepsinin yüreğine su serpmiştir.	Gülriş Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosunda Haldun Taner'in "Zilli Zarife" adlı oyununu oynuyorduk. Ben rol gereği salonun arkasından gelip sahneye çıkardım.	Annemi bana benzetirler. Hele babamla evlendiği seneden kalma bir fotoğrafı var ki benim modelim gibidir. Fakat zavallı kadın sıhhatçe bana hiç benzememiş, çok zayıf.	Ama bizim evde gülünmezdi; hep somurtulur ve uzaklara bakılırdı. Benim çocukluğumda babam uzaklardaydı çünkü. Yıllar sonra döndü ama bu kez de ne varsa o bakmaya başladı uzaklara. Çok az konuşurdu.	Öyle ki çok akşamlar, işimi gücümü bırakıp onlar için yazı bulup okuyordum. Çağırıp dört gözle bekliyorduk. Sesli okumaktan yorulunca onların beğendiklerini, bir şeyler öğrendiklerini gördükçe, yorgunluğumu unutuyordum.

Buna göre hangi sanatçının söylediği ifade farklı türdeki bir eserden alınmış olabilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V



1

- I. Gazete haberleri kalıcıdır, televizyon bu açıdan dezavantajlıdır. Kaydedilmedikleri sürece radyo-televizyon haberlerini tekrar tekrar dinleme şansınız yoktur. Gazete haberi gerektiğinde tekrar okunabilir, üzerinde düşünülerek, anlaşılmayan noktalar araştırılabilir.
- II. Gazetenin okuyucu kitlesi, belli özelliklere sahiptir. Bu kitlenin özelliklerine, isteklerine, beklentilerine göre yayıncılık yapılır. Ancak televizyonun hedef kitlesi, teorik olarak tüm toplumdur.
- III. Gazete okuyucusu daha etkindir. Televizyonda, öncelikler dayatılır, izleyici edilgendir. Televizyon haber bültenlerinde, editörün daha belirgin bir kontrolü söz konusudur.

Numaralanmış ifadelerden hangileri gazete haberciliği ile radyo-televizyon haberciliğinin farkları arasında sayılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2

Haber kaynakları; resmi haberler, ajans haberleri ve özel haberler olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Buna göre;

- I. Haber toplama ve yayma işleriyle uğraşan kuruluşlardan derlenen haberlerdir.
- II. Çeşitli kuruluşlardaki yetkili bireylerden alınan haberlerdir.
- III. Toplum arasından, halktan derlenen haberlerdir.

numaralandırılmış ifadeler, ilgili oldukları haber kaynaklarıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Resmi Haber	Ajans Haberi	Özel Haber
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	I	III	II
D)	II	III	I
E)	III	I	II

3

FIRTINA SAYESİNDE 130 MİLYON YILLIK DİNOZOR AYAK İZİ ORTAYA ÇIKTI

İngiltere'nin bir bölümünde etkili olan Ciara Fırtınası, yaklaşık 130 milyon yıllık olduğu değerlendirilen dinazor ayak izini ifşa etti.

Ciara Fırtınası geçtiğimiz hafta, İngiltere'nin Wight Adası'nda, bir dinozora ait ayak izini gün yüzüne çıkardı. Daily Mail gazetesindeki habere göre iz, kil içinde korunmuş. Yaklaşık 130 milyon yıllık olduğu tahmin edilen izin sahibi Neovenator veya ona benzeyen bir başka avcı cins. Neovenator üyelerinin boyu 10 metreye ulaşabiliyor. Ayak izi, hızı saatte 100 kilometreye varan kuvvetli rüzgarların ve yoğun yağışın vurduğu Sandown Koyu'nda bulundu. Keşfi yapan fosil avcısı grup, bölgede turlar da düzenliyor. Ayak izinin, düzenli su baskınları yaşayan ve kuruyan bataklık gibi ortamlarda korunabileceğini söylüyorlar.



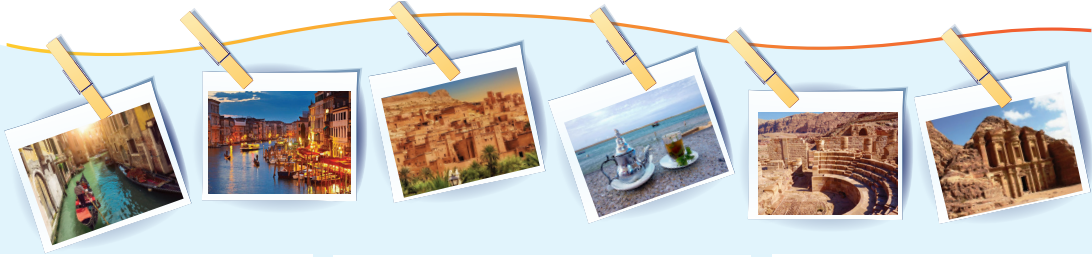
Wessex Formasyonu adıyla bilinen jeolojik oluşumda bulunan yumuşak kildeki ayak izinin, gelgit sularının aşındırması sonucunda yok olma riski var. Şiddetli fırtınalar daha önce de çok sayıda dinazor ayak izini ortaya çıkartmıştı. Hastings kenti yakınlarında bulunan bu izlerin; "otçul stegosaurus"a, "zırhlı ankylosaurus"a ve "avcı dinazor Theropoda" grubundaki türlere ait olduğu açıklanmıştı.

Bu haber metni ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 5N 1K kuralına uygun olarak kaleme alınmıştır.
B) Haberde inandırıcılığı artırmak için açıklayıcı anlatıma ve sayısal verilere yer verilmiştir.
C) Haber yazısı olayla ilgili görselle desteklenmiştir.
D) Olaylar daha çok öznel bakış açısıyla okura aktarılmıştır.
E) Başlık, ilgi çekici ve kapsayıcı olacak şekilde düzenlenmiştir.



1

**Venedik-İtalya**

Venedik ve çevresinde içerisinde mutfak da olan tatil köyleri bulunmakta, bu tür büyük tatil köylerinin içinde süpermarket dahi bulunuyor. Biz böyle bir tatil köyünde kaldık, giderseniz siz de tercih edebilirsiniz.

Fas-Marakeş

Biz otantik bir şehir görmek istediğimiz için Marakeş'teyiz. Bu yüzden bir an önce şehrin sokaklarında kaybolmak için sabırsızlanıyoruz. Sokaklarda gezmeye başladığımızda kendimizi adeta yüzyıllar öncesinde hissediyoruz.

Petra-Ürdün

Tam da bu bahsettiğim yerde, kızıl renkli kireç taşlarına oyulmuş binalar düşünün. O kadar güzel ve ihtişamlı binalar ki bu şehre geldiğinizde büyüleniyor, kendinizi bir film sahnesinde zannediyorsunuz.

Görseldeki açıklamalar ve resimler dikkate alındığında görsel ve metinlerin aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Anı B) Otobiyografi C) Günlük D) Gezi yazısı E) Öz yaşam

2

I. Metin

Avrupa ülkelerine dışarıdan gitmek üzere gelen iyi-kötü, zengin-yoksul kim olursa olsun sınır başında ve liman ağzında otuz-kırk gün bekletilip iyi bir insan olduğu görevli memurlar tarafından araştırılmadıkça sınırı geçmelerine izin vermek veya yanlarına gelip alışveriş etmek yasaktır. Ancak Fransa imparatoru tarafına gidip geleceklerin görünür durumlarında özel bir hastalık yoksa yirmi dört saatten fazla bekletilmemeleri konusunda Avusturya imparatoru tarafından Avusturya sınır kapılarındaki subaylara hitaben o sırada bir tembihname gelmiş olduğundan, emir gereği yirmi dört saat geçtikten sonra buradaki hekimler gelip hizmetçi ve kölelerimiz nabızlarını yoklayıp hareketimize izin verdiler.

II. Metin

Bu şehirde ölmüş olan Koca Kral bir müneccimhâne bina etmiş ve Kasin adında bir üstâd-ı kâmil, için de bir rasatgâh yapılmış ve kargir kule bina ettirmiş. Üç tabakadır ve her tabakasında müteaddit odalar vardır ki, yıldızları gözleyecek rasat aletleri ile dopdolu. Cerr-i Eskal sanayinin de müteâllik nice aletler havasızlığı ve havayı tecrübe için aletler, suları yokuş yukarı çıkarmak için nice aletler ve dahi türlü garip sanatlara müteâllik hesapsız aletler sayılır gibi değil... Heyet ve hendese aletleri sayısız ve çelik kürsüler üzerinde küreler var idi ki her birinin içine üç adem oturtmak kabil idi. Bu arada, ay tutulmasını bilmek için bir alet icat etmişler. Ay'a uzandıkça bütün mü eksik mi örter, her ne kadar iderse "Filan ayda, ay tutulacak ve şu kadar parmaktır" deyu hükmederler.

Yukarıda verilen metinlerle ilgili olarak;

- I. İlginç özelliklerin, dikkat çeken durumların anlatımı öne çıkarılmıştır.
 II. Anlatım türü olarak açıklama ön plandadır.
 III. Abartı ve izlenimsel bir anlatım hakimdir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III



Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.



İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0505 099 24 84
www.girisyyayinlari.com | girisyayinlari@gmail.com

